

46 . Meseșenii de Sus | Comuna: Meseșenii de Jos | Județ: Sălaj | Punct: Osoiu Măcăului | Anul: 2018

Anul: 2018

Cod RAN: 142113.01

Perioade: Preistorie, Protoistorie

Epoci: Epoca bronzului, La Tène

Tipuri sit: exploatare/carieră

Categorii sit: Domestic

Autori: Mihai Dunca, Horea Pop, Horațiu Cociș

Instituții: Muzeul Județean de Istorie și Artă, Zalău, Muzeul Județean de Istorie și Artă, Zalău, Muzeul Județean de Istorie și Artă, Zalău

Raport

Trecerea prin Munții Meseș, pe la Meseșenii de Sus, în sectorul sud-estic al Depresiunii Șimleului, a fost blocată și supravegheată de fortificația ridicată în punctul Osoiu Măcăului în epoca dacică.

În 1957 un colectiv coordonat de V. Lucăcel, primul director al Muzeului din Zalău efectua un sondaj în stațiunea preistorică tocmai identificată de la Meseșenii de Sus-Osoiu Măcăului fiind descoperite materiale ceramice de factură Wietenberg, dar niciun complex arheologic. Din acest sondaj provin însă câteva fragmente ceramice dacice lucrate cu mâna și la roată databile în intervalul sf. sec. II-I a.Chr. și un vârf de spadă de tip celtic din fier. Materialele din această campanie sunt încă inedite.

Cauza cercetării: Verificarea fortificației și a cronologiei acesteia în sectorul nordic

Acropola, punctul cel mai înalt al fortificației, este de fapt o amenajare dacică cu fortificare din cele două căi de acces, dinspre sud, Munții Meseș și dinspre sat, la nord. Platoul superior are diametrele de 40 x 20 m. Măsurat din exteriorul șanțurilor colmatate fortificația are diametrele de 80 x 40 m. Valul e destul de bine păstrat, ca și șanțul încă vizibil chiar dacă s-a colmatat în timp. Șanțul este larg acum de 5m, adânc de 0,5m. În spatele șanțului, cu piatra și pământul scoase din acesta, a fost ridicat un val înalt acum de 1,5 - 2 m, lat la bază de cca. 7 m, iar pe coamă de 3 - 4 m în zona căii de acces dinspre Meseș. În spatele acestei fortificații era protejat un platou oval orientat S-N, aplecat spre N.

În continuarea capătului nordic se poate observa o terasă semicirculară cu o lungime de 95 m și o lățime (pe direcția axului mare al cetății) de cca. 35 m dispusă la o altitudine inferioară platoului superior.

Pe teren se mai pot observa urmele sondajelor mai vechi, nevalorificate științific. Materialele arheologice existente în colecțiile Muzeului din Zalău sunt puține și irelevante. În urma diagnosticului arheologic din anul 2016, pe terasa amintită, au fost cercetate două morminte dacice răvășite încă în antichitate.

Diagnosticul arheologic a fost realizat cu voluntari. A fost trasată o casetă unde existau indicii privind existența unor descoperiri de factură dacică cu caracter funerar. Adâncimea la care s-a conturat sterilul locului nu este mare, nedepășind 0,4 m. Au fost decoperite piese dacice din fier, bronz, argint și sticlă trecute prin foc, fiind sesizată o anumită grupare a acestora în două depuneri. Piese erau împrăștiate pe aproape toată suprafața casetei trasate. Prezența oaselor incinerate (în cantitate extrem de mică totuși) și arderea secundară a pieselor pot constitui argumente pentru atribuirea caracterului funerar descoperirii făcute, databile la finalul sec. II-sec. I a.Chr.

Cercetarea din anul 2018 a încercat să stabilească raportul cronologic dintre cetate și depunerea funerară, dar în primul rând să lămurească tipul constructiv al elementelor defensive și evoluția lor cronologică.

În acest sens a fost trasată o secțiune la tă de 1,5 m, lungă de 26 m, orientată aprox. N-S, parțial peste elementele de fortificație și pe interiorul spațiului apărat de aceasta.

A fost constatată o succesiune de amenajări ale platoului. Prima amenajare a fost realizată în epoca bronzului (cultura Wiettenberg) și cea de-a doua în epoca dacică.

În epoca bronzului a fost nivelat terenul fără a se modifica radical configurația acestuia. Peste această nivelare groasă de 0,10 - 0,20 m s-a constatat un nivel de locuire din epoca bronzului, gros de 0,2 m conținând ceramică fragmentară. Acest strat gălbui se adosează unui val ars lat de 3 m (între m13,7-16,5) în care au fost antrenate fragmente ceramice anterioare, aparținând culturii Coțofeni. Solul fin ars la roșu nu prezintă urme de lemn, sau chirpici și e gros de max. 0,35 m spre nord. Nu se observă urmele vreunei palisade. Între m 9,6-10,4 a fost săpat un șanț în roca locală, adânc de 0,2m cu umplutură asemănătoare cu cea a valului, dar mult mai tasată. Această amenajare pare mai degrabă icul șanțului preistoric ajustat, lărgit în epoca dacică. De altfel această amenajare a fost suprapusă de depunerea erodată a valului ulterior, dacic, groasă de 0,4m din sol fin cu piatră spartă.

În epoca dacică, peste nivelul de locuire preistoric, a fost nivelată rocă spartă provenită probabil din îndreptarea platoului destinat fortificării. Stratul măsoară 0,2 m grosime și conține puține materiale arheologice preistorice și dacice, ceramice și metalice (cuțit din fier). Astfel și șanțul dacic rezultat este larg de 6 m și adânc de 0,6 m, iar diferența de nivel din acesta până la coama valului preistoric, supraînălțat de daci, e acum de 2m. Probabil în epoca dacică nu trecea de 3-3,5 m. Pentru creșterea amplitudinii șanțului, în epoca dacică a fost realizat și un umăr artificial între m. 6- 9,6 cu o grosime maximă actuală de 0,2 m.

Secțiunea trasată anul acesta a surprins și 6 metri exteriori incintei, vizibile pe teren, cu scopul verificării situației arheologice. Au fost surprinse elemente de nivelare care pot fi legate de epoca dacică fiind descoperite fragmente ceramice din epoca bronzului, dar și ceramică și chiar piese metalice (fibulă din fier, ramă din fier de scut?) dacice. Piese dacice descoperite în anul 2018 confirmă datarea firavei locuiri dacice în final de sec. 2 a.Chr.-1 a.Chr.

Cercetarea din anul 2018 a infirmat existența unor circumvalațiuni dacice ci doar prezența unor blocaje ale căilor de acces cu șanț și val și absența unei locuiri permanente în spațiul fortificat. Tocmai lucrările de mai mică amploare, realizate în epoca dacică, pentru amenajarea terenului, au protejat, cel puțin în sectorul nordic, elementele anterioare de locuire și fortificare din Bronzul Mijlociu.

Informații suplimentare online

[Raportul 6182 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
